

АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

відповідно до конституції України кожен має право на правову допомогу, адже правова захищеність людини – один з фундаментальних ознак правової держави. у цій сфері особливе місце відводиться адвокатурі. За своєю природою цей інститут є одним з інструментів демократичного європейського суспільства, оскільки виконує дуже важливу суспільну функцію – захист прав і законних інтересів громадян і організацій. адвокат в даному випадку виступає як захисник прав людини.

адвока́ту́ра (від лат. *advocates* — прикликаний) — професіональна спільнота осіб, що отримали статус адвоката і зайнятих адвокатською діяльністю. адвокатура є важливим правовим інститутом розвинених держав, що стоїть на варті прав і свобод громадян та їх об'єднань. це також складна соціальна система, яку складають усі адвокати окремої держави. устрій адвокатури, її публічно-правовий статус в кожній країні має свої особливості. у деяких країнах діють декілька адвокатських корпорацій. у європейській правовій культурі загальноприйнятим є надання правової допомоги професійним адвокатом.

адвокатура України – це недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. адвокатуру України складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність. З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування. (згідно зі ст. 2, ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

відповідно до основного принципу організації адвокатської діяльності- незалежності, адвокатура є незалежною від інших

органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб. держава створює належні умови для діяльності адвокатури та забезпечує дотримання гарантій адвокатської діяльності. адвокати при виконанні своїх професійних обов'язків є незалежним і невідповідним нікому, окрім особи, в інтересах якої вони діють. в адвокатурі існує власне самоврядування до складу, якого входять усі адвокати, але воно не може втручатися у професійну діяльність адвоката

адвокатське самоврядування – гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому законом. Брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування та бути обраними до їх складу можуть лише адвокати. існує ряд основних принципів: виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень адвокатського самоврядування, підзвітності, заборону втручання у професійну діяльність.

Завдання адвокатського самоврядування є:

1) забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності; 2) підтримання високого професійного рівня адвокатів;

3) утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури; 4) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності; 5) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність; 6) забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України; 7) участь у формуванні вищої ради юстиції у порядку, визначеному законом.

існують організаційні форми адвокатського самоврядування:

Національна асоціація адвокатів України є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування.

Національна асоціація адвокатів України:

1) представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади; 2) захищає професійні права адвокатів та забезпечує гарантії адвокатської діяльності; 3) забезпе-

чує високий професійний рівень адвокатів України; 4) забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України; 5) виконує інші функції відповідно до ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Національна асоціація адвокатів України є юридичною особою та діє через організаційні форми адвокатського самоврядування, передбачені цим Законом. Національна асоціація адвокатів України утворюється з'їздом адвокатів України та не може бути реорганізована. Ліквідація Національної асоціації адвокатів України може бути здійснена лише на підставі закону. існують організаційні форми адвокатського самоврядування:

конференція адвокатів регіону (арк, областей, міста Києва та Севастополя) – є вищим органом адвокатського самоврядування кожної адміністративно-територіальної одиниці України.

рада адвокатів регіону – виконує функції самоврядування у регіоні у період між конференціями адвокатів регіону, яким вона підконтрольна та підзвітна.

кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури – утворюється для визначення рівня фахової підготовки осіб, які виявили намір отримати право на адвокатську діяльність, та вирішення питань щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів.

ревізійна комісія адвокатів регіону – утворюється для здійснення для здійснення фінансово-господарського контролю ради регіону та КДКА.

вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури – є колегіальним органом, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність КДКА.

вища ревізійна комісія адвокатури – здійснює фінансово-господарський контроль над іншими організаційними формами адвокатського самоврядування.

рада адвокатів України – виконує функції адвокатського самоуправління у період між з'їздами адвокатів України.

З'їзд адвокатів України – найвищий орган адвокатського самоврядування.

Отже, адвокатське самоврядування є основним гарантованим Законом право самостійно вирішувати основні організаційні питання адвокатурою. це є основним критерієм, за допомогою якого реалізується принцип незалежності адвокатської діяльності від органів державної влади та посадових осіб. із сучасними тенденціями побудови та розвитку в Україні правової держави,

адвокатури як інституту, який займається захистом прав та інтересів громадян, тобто основного критерію правової та соціальної держави, необхідні органи самоврядування, які могли б допомогти вільно та незалежно функціонувати.